

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa A.M.
przeciwko Stowarzyszeniu [...] w W.
o wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 marca
2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adwokatowi W.C. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W. kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa prawnego pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 10 marca 2016 r., wydanym w sprawie z powództwa A.M. przeciwko pozwanemu Stowarzyszeniu [...] w W. o wynagrodzenie, oddalił apelację wniesioną przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 9 października 2015 r.

Powód A.M. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 10 marca 2016 r., zaskarżając ten wyrok w części oddalającej apelację i zarzucając mu w tym zakresie naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 918 § 1 k.c. oraz art. 219 § 1 i 5 k.p., a także naruszenie przepisów postępowania, to jest: art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.; art. 378 § 2 k.p.c. oraz art. 386 § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność.

W obszernym uzasadnieniu tego wniosku skarżący podniósł między innymi, że Sąd drugiej instancji naruszył zarówno przepisy prawa materialnego, jak i przepisy postępowania, co miało wpływ na wynik tego postępowania. Niewłaściwie zastosował bowiem art. 918 § 1 k.c., uznając, że skarżący nie złożył pozwu o uchylenie ugody zawartej z pozwanym, podczas gdy ten przez cały tok postępowania sądowego jednoznacznie wskazywał, że ugoda została zawarta pod wpływem błędu. Naruszenie art. 291 § 1 k.p. polegało zaś na tym, że Sąd drugiej instancji niewłaściwie uznał, że roszczenie powoda przedawniało się z upływem 3 lat, podczas gdy roszczenie o uchylenie ugody ulega przedawnieniu z upływem 10 lat, wobec czego w sprawie powinien znaleźć zastosowanie art. 291 § 5 k.p.c. Ponadto, zdaniem skarżącego, Sąd Okręgowy nie rozważył wszystkich zarzutów podniesionych przez skarżącego w apelacji, co skutkowało brakiem wyjaśnienia wątpliwości co do istotnych okoliczności. W związku z tym nie doszło zaś do dostatecznego wyjaśnienia sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do

rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada też przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tak określonych kryteriów. Skarżący nie wykazuje bowiem, że jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Mimo że uzasadnienie wniosku jest obszerne, to nie zawiera pogłębionego wyводу o charakterze jurydycznym, który potwierdzałby kwalifikowaną (w przedstawionym wyżej rozumieniu) postać naruszenia zaskarżonym wyrokiem powołanych w podstawach zaskarżenia przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego. Skarżący w istocie opisuje przebieg postępowania w niniejszej sprawie, wielokrotnie podkreślając, że Sąd drugiej instancji nie uwzględnił jego istoty, którą, według twierdzeń skarżącego, miało być uchylenie się przez niego od skutków prawnych ugody sądowej zawartej z pozwanym w 2007 r. w sprawie VI P (...)1. Skarżący zapomina jednak, że jak wynika z jednoznacznych ustaleń Sądu drugiej instancji, roszczenie objęte powołaną ugodą sądową w sprawie „o uznanie za bezskuteczne rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika”, w której pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, zgłoszone ponownie w niniejszej sprawie, zostało odrzucone prawomocnym postanowieniem z dnia 19 września 2014 r., a więc nie mogło być w jakimkolwiek aspekcie przedmiotem dalszego postępowania zakończonego zaskarżonym obecnie wyrokiem. Co więcej, kolejnym prawomocnym postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2015 r., z uwagi na powagę rzeczy osądzonej (sprawy VI P (...)2 i VI P (...)3), został odrzucony pozew wniesiony w niniejszej sprawie również w zakresie roszczenia o zapłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 listopada 2002 r. do dnia 30 marca 2003 r. oraz o zasądzenie kwoty 16.100 zł tytułem odszkodowania za wystawienie „niezgodnego z prawem” świadectwa pracy. W tej sytuacji, wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego, przedmiotem sporu w niniejszej sprawie (po uprawomocnieniu się obu wymienionych postanowień) mogło być jedynie i było faktycznie (nieobjęte wspomnianą ugodą oraz orzeczeniami zapadłymi w pozostałych wymienionych sprawach) roszczenie o wynagrodzenie w kwocie 43.000 zł za okres od dnia 1 kwietnia 2003 r. do dnia 30 września 2003 r., to jest do momentu, w którym trwałaby łącząca strony umowa o pracę, gdyby nie została rozwiązana przez

pozwanego. To powoduje, że nie może być mowy nie tylko o kwalifikowanym, ale o jakimkolwiek naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 918 § 1 k.c.

W tej sytuacji nie dziwi też, że Sądy *meriti* uwzględniły zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia i – stosując art. 291 § 1 k.p. – Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo, a Sąd drugiej instancji oddalił apelację wniesioną przez skarżącego. Wymaga także podkreślenia, że z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku jednoznacznie wynika, że Sądy obu instancji niezależnie od kwestii przedawnienia analizowały jednak merytoryczną zasadność roszczenia, uznając ostatecznie, że gdyby nawet roszczenie to nie było przedawnione, to i tak należałoby je oddalić, gdyż dotyczyło wynagrodzenia za okres po skutecznym rozwiązaniu łączącej strony umowy o pracę (po ustaniu stosunku pracy), tj. po dniu 30 października 2002 r. Ocena prawidłowości zastosowania w sprawie przez Sąd drugiej instancji art. 291 § 1 k.p. ma zatem zupełnie drugorzędne znaczenie i w szczególności nie może przemawiać za poddaniem skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpatrzeniu. Skarżący nie formułuje zaś w swojej skardze kasacyjnej zarzutów dotyczących stanowiska Sądów obu instancji w przedmiocie merytorycznej bezzasadności jego roszczenia, co powoduje, że również z tej przyczyny oceniana skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie jej do rozpoznania, gdyż Sąd Najwyższy i tak musiałby ją rozpoznawać tylko w granicach podstaw zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Zupełnie niezrozumiałe dla Sądu Najwyższego jest natomiast twierdzenie skarżącego, że w niniejszej sprawie powinien znaleźć zastosowanie art. 291 § 1 k.p., zgodnie z którym, roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem organu powołanego do rozstrzygania sporów, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą w trybie określonym w kodeksie przed takim organem, ulega przedawnieniu z upływem 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia lub zawarcia ugody. Przepis ten określa bowiem termin przedawnienia, w którym możliwa jest realizacja (wykonanie) wymienionego w nim prawomocnego orzeczenia lub ugody. Przedmiotem owej realizacji będą więc wyłącznie świadczenia (roszczenia) objęte orzeczeniem lub ugodą, a nie te, których powód domagał się, ale nie znalazły one odzwierciedlenia w sentencji orzeczenia lub w ośnowie ugody. Innymi słowy, art. 291 § 1 k.p. określa termin, w którym strona

postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem lub ugodą może egzekwować przyznane jej świadczenia, a nie termin, w którym może uchylić się od skutków prawnych ugody.

Zdaniem Sądu Najwyższego, z przyczyn wyżej podniesionych przyjęcia ocenianej w niniejszym postępowaniu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie uzasadnia również wskazywane przez skarżącego naruszenia przepisów postępowania, zwłaszcza że i w tym zakresie skarżący ogranicza się do ogólnikowych stwierdzeń, nie wyjaśniając, na czym miałyby polegać kwalifikowana, a więc widoczna *prima facie* postać tych naruszeń.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej w sposób wymagany treścią art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Dlatego, opierając się na treści art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 16 ust. 4 w związku z § 4 ust. 1, § 8 i § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

as